İSTANBUL BAROSU
Başkanlık Makamı

Sayı : E-92872780-659-5635 12/02/2023
Konu : Suç Duyurusu

HATAY CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞINA

SUÇ DUYURUSUNDA BULUNAN : İstanbul Barosu Başkanlığı, İstiklal Caddesi, Orhan Adli Apaydın Sokak, No:2, 34430, Beyoğlu/İSTANBUL

ŞÜPHELİLER : 06 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan iki ayrı depremde yıkılan her türlü bina ve yapının müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle yükümlü kamu görevlileri ile bölge deprem riski taşımasına rağmen riskli binaların tespitinde ve önlemlerin alınmasında ihmal gösteren kamu görevlileri.

SUÇLAR : Olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 83, 21/2), Olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 88, 21/2), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2).

SUÇ TARİHİ VE YERİ : 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde yıkılan yapıların bulunduğu il ve ilçeler

KONU : 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen ve merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev almış yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunlara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetimiyle görevli kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlileri hakkında soruşturma başlatılması, delillerin toplanması, elde edilecek sonuçlara göre eylemleriyle ilgili iddianame düzenlenerek haklarında kamu davası açılması ve yargılamalarının yapılarak cezalandırılmaları talebimize ilişkindir.

AÇIKLAMALAR :

I. 6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen, merkez üsleri Kahramanmaraş ilinin Pazarcık ve Elbistan ilçeleri olan her iki depremde birden çok il ve ilçemizde pek çok bina yıkılmış veya hasar görmüştür. Yıkılan binaların enkazı altında kalan binlerce kişi hayatını kaybetmiş veya yaralanmış, mallarını kaybetmişlerdir.

II. Deprem sonucunda yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetiminde görev alan kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlilerinin eylemleri genel götürü bir değerlendirmeyle ve Yargıtay'ın geçmişte yıkılan binalara ilişkin verdiği olaya özel kararlardan hareketle sadece bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme (TCK m. 85/2) suçu kapsamında ele alınmasıyla yetinilmesihatalı olupyıkılan her bina açısından, sorumluların eylemlerinin özelliklerine göre olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası

kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçları açısından soruşturma yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve yargılama yapılması gerekmektedir.

Düzenlenecek iddianamelerde ve sonrasında yapılacak yargılamalarda, sorumlu tutulma ihtimali olan kişilerin eylemlerinin belirtilen suçlar açısından ele alınıp tartışılabilmesi için delillerin de bu ihtimaller göz önünde tutularak toplanması, yapılacak yargılamalarda davasız yargılama olmaz (CMK m. 225) ilkesi açısından da sorun yaşanmaması açısından somut olayın özellikleri dikkate alınarak bütün eylemlerin kapsamlı bir biçimde iddianamelerde yer alması ve doğru nitelendirmelerin yapılması gereklidir.

III.Yıkılan Binaların müteahhitleri ile bunların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin davranışlarının olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2)açısından değerlendirilmesi:

1.Deprem sonucunda yıkılan binaların binlerce kişinin ölümüne, binlercesinin de yaralanmasına sebep olduğu hususunda bir tartışma bulunmamaktadır.

2. Bu binaların yapımını gerçekleştiren müteahhitler ile yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin eylemlerinin,suçun manevi unsuru bakımından, doğrudan kast kapsamında değilse de somut olayın özelliklerine göre olası kast çerçevesinde ele alınıp değerlendirilmesi gereklidir.

3. Bilindiği üzere suçun manevi unsuru da suçun diğer unsurları gibi ispatı gereken bir husus olup ispat dış görünüşe göre gerçekleştirilecektir. Yani suç şüphelisi veya sanığı olan kişilerin beyanlarına veya varsayımlara ve somut olaylardan bağımsız yapılacak değerlendirmelere göre değil somut olayın özelliklerine göre suçun manevi unsurunun belirlenmesi gereklidir.

4.Olası kast, TCK'nın 21/2. maddesinde *"kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi hali"* olarak tanımlanmıştır.

Bilinçli taksi ise TCK'nın 22/3. maddesinde *"kişinin öngördüğü neticeyi istememesine karşın, neticenin meydana gelmesi"* olarak tanımlanmıştır.

Öğreti ve uygulamadaki kabullere göre olası kastta failin meydana gerçekleşebilecek sonucu öngördüğü halde "kabullenmesi" ve davranışlarını gerçekleştirmekten geri durmaması söz konusu iken bilinçli taksirde sonucu öngörmesine rağmen bu sonucu istememesi, meydana gelmemesi konusunda bir gayret göstermesi ve meydana gelmeyeceğine ilişkin de somut olayın özellikleri çerçevesinde bir ümidinin varlığı gereklidir.

5. Deprem sırasında yıkılan binaların müteahhitleri ile bu binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin eylemleri bu çerçevede ele alınacak olursa;

Ülkemizde 1999 meydana gelen Kocaeli ve Düzce depremleri sonrasında hazırlanan deprem yönetmelikleri ve özellikle 01.01.2019 tarihinde yürürlüğe giren "Türkiye Bina Deprem Yönetmeliği" ile bu Yönetmelikle yürürlükten kaldırılan 06.03.2007 tarih ve 26454 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan "Deprem Bölgelerinde Yapılacak Binalar Hakkında Yönetmelik" hükümlerine aykırı yapılmış binaların müteahhitleri ile bu binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin eylemleri bakımından manevi unsurun "olası kast" olarak kabulünde zorunluluk bulunmaktadır.

Gerçekten de günümüzde ülkemizdeki fay hatları ayrıntılı olarak bilindiği gibi bunların durumları, deprem yaratma riskleri ile meydana gelmesi muhtemel depremlerin olası şiddeti konusunda öngörülen bulunmakta ve bu öngörülen kamuoyuyla da paylaşılmaktadır.

Özellikle 1999 yılında Kocaeli ve Düzce'de yaşanan depremler sonrasında konuya ilişkin farkındalık artmış; hazırlanan yönetmeliklerle yapılacak binaların olası depremlere ve bu depremlerin üreteceği sarsıntı şiddetine karşı dayanıklı olmasıhususunda ayrıntılı hükümlere yer verilmiştir.

Yapılan binaların Deprem Yönetmeliklerindeki kurallara aykırı olması halinde bu binaların depremde yıkılacağını bu binaları yapan müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin öngördükleri tartışmasızdır.

Yine bu binaları yapan müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişilerin somut suç duyurusuna konu binalar bakımından meydana gelen sonucu kabullenmedikleri de söylenemeyecektir.

Zira bu kişilerin öngördükleri bu sonucun meydana gelmemesi konusunda hiçbir gayret göstermedikleri herhangi bir önlem almadıkları meydana gelen sonuçlardan açıkça anlaşılmaktadır. Meydana gelen deprem ve bina yıkımları sonrasında bilirkişilerce yapılan ve basına yansıyan ilk inceleme sonuçlarına göre beton içerisinde taş büyüklüklerinin çakıl taşını geçmemesi gerektiği halde yumruk büyüklüğünde taşları bulunduğu, kullanılan beton kalitesinin düşüklüğü sebebiyle çok kolay biçimde dağıldığı, beton ve demirlerin birbirini kavraması gerektiği halde beton kalitesinin düşüklüğü sebebiyle bu kavramanın gerçekleşmediği, bu durumun sonucu olarak da demirlerde korozyon oluşumunun gerçekleştiği, bina kolonlarının köşe bağlantılarının yönetmelik hükümlerine aykırı biçimde doğru gerçekleştirilmediği belirlenmiştir.

Bu çerçevede depremde yıkılan bu binaların müteahhitleri ile yapımında görev alan yetkili ve sorumluların, bu binaların yıkılacağını öngörmemeleri ihtimal dahilinde olmadığı gibi yıkılma sonucunun meydana gelmemesi konusunda hiçbir gayret göstermedikleri hatta yıkılmaya sebebiyet verecek her türlü ihmali gösterdikleri bu şekilde de meydana gelen sonucu kabullendikleri, öngördükleri sonucun meydana gelmemesi hususunda hiçbir önlem almadıkları ya da bu yönde gayret göstermedikleri şüphesidir. Dolayısıyla davranışlarının manevi unsuru bakımından öngördükleri sonucu kabullenerek hareket ettikleri bu sebeple de olası kastlarının varlığının kabulü zorunludur.

Her bina bakımından onlarca toplamda binlerce insanın hayatına malolan bu davranışların baştan ortaya konulacak, "bu tür davranışların bilinçli taksirle gerçekleştirildiği" varsayımıyla veya "öngörmüşse de niye istesin ki?" şeklindeki olaydan bağımsız duygusal değerlendirilmelerle suç duyurusuna konu somut olaylardaki manevi unsurun bilinçli taksir olduğunun kabulü mümkün değildir.

Bu açıklamalar çerçevesinde **suç duyurusuna konu yıkılan binaların müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla öldürme" suçu (TCK m. 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını, hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını; yaralanan kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla yaralama" suçu (TCK m. 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini ve yapılacak yargılama sonunda bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını; kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini talep ederiz.**

IV. Deprem sırasında yıkılan binalara yapı ve/veyaiskan ruhsatı veren, denetiminde görev alan kamu görevlilerinin davranışlarının ihmali davranışla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2) ve ihmali davranışla yaralama (TCK m. 88, 86, 87) suçları açısından değerlendirilmesi:

1.TCK'nın 83. maddesinde kasten öldürme suçunun 88. maddesinde kasten yaralama suçunun ihmali davranışla işlenmesi düzenlenmiştir. 88. madde, bu hükmün uygulanmasında kasten öldürme suçunun ihmali davranışla işlenmesine (TCK m. 83) ilişkin koşullara atıf yapmıştır.

2. TCK'nın 83. maddesine göre, yükümlü olduğu belli bir icrai davranışı gerçekleştirmemesi dolayısıyla meydana gelen ölüm sonucundan sorumlu tutulabilmesi için, bu sonucun oluşumuna sebebiyet veren yükümlülük ihmalinin icrai davranışa eşdeğer olması gereklidir. İhmali ve icrai davranışın eş değer kabul edilebilmesi içinse kişinin ya (a) belirli bir icrai davranışta bulunmak hususunda kanuni düzenlemelerden veya sözleşmeden kaynaklanan bir yükümlülüğünün bulunması ya da önceden gerçekleştirdiği davranışın başkalarının hayatı ile ilgili olarak tehlikeli bir durum oluşturması gereklidir.

3. Suç duyurusuna konu olayda yıkılan binalara yapı ve/veya iskan ruhsatı veren ve bu binaların yapımı aşamasında denetimle görevli kamu görevlilerinin, bu binaların deprem yönetmeliklerine uygun yapılıp yapılmadığını denetlemek hususunda kanuni yükümlülüklerden kaynaklanan yükümlülükleri bulunmaktadır. Bu sebeple bu kamu görevlilerinin ihmali davranışları icrai davranışlarına eşdeğer niteliktedir.

4. Yukarıdaki olası kastla ilgili açıklamalarımıza atıfla, **söz konusu kamu görevlilerinin ihmali davranışlarındaki manevi unsur da "olası kast" (TCK m. 21/2) niteliğindedir.**

Zira gözetim ve denetimle yükümlü bu kamu görevlilerinin, binaların deprem yönetmeliklerine aykırı yapılması halinde bunların deprem sırasında yıkılacaklarını öngörmemeleri ihtimal dahilinde olmadığı gibi bunların gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sebebiyle meydana gelecek yıkılma sonucunu kabul ettikleri de şüphesidir.

Aktif ve her an kırılması beklenen bir fay hattının bulunduğu bölgede görev yapan bu kamu görevlileri, yapılacak binaların deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı takdirde meydana gelecek sonuçları bilecek bilgi düzeyine sahiplerdir. Diğer taraftan bu kamu görevlileri binaların yapı izninin verilmesinden başlayarak iskan izni verilinceye kadar, inşaatın her aşamasını gözetlemek ve denetlemekle yükümlüdürler. Ancak buna rağmen söz konusu binaların yapımı esnasında yükümlü oldukları gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmeyerek deprem yönetmeliğine aykırı yapılan binaların yıkılması ihtimalini kabullenerek hareket etmişlerdir. Yine yukarıda anlatılan basına yansıyan bilirkişi incelemesi sonuçlarına göre, basit denetimlerle belirlenebilecek ve engellenebilecek eksiklik ve yapım hataları gerekli denetimlerin gerçekleştirilmesi sebebiyle ortaya çıkarılmamış ve engellenmemiştir. Dolayısıyla meydana gelen yıkılma sonucu kabullenilerek hareket edilmiştir.

Belirtmek gerekir ki izinleri vermekle yetkili veya gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin, bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemiş olmaları sebebiyle binaların depreme dayanıklılığı hususundaki hata ve eksiklikleri görmemeleri kendilerinin olası kastla hareket etmediklerini göstermeyecektir. Söz konusu kamu görevlileri gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri sonucunda binaların yapımında bu tür hata ve eksikliklerin olabileceğini öngörebilecek durumdadır. Buna rağmen bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmemeleri meydana gelebilecek binaların yıkılması sonucunu da kabullendiklerini göstermektedir.

Bu açıklamalar çerçevesinde **suç duyurusuna konu yıkılan binaların yapı ve/veya iskan ruhsatlarını vermekle yükümlü veya binaların yapımı aşamasında gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin meydana gelebilecek sonucu öngördükleri halde bu yükümlülüklerine aykırı davranmış olmalarına rağmen bu sonucu kabullenerek hareket etmiş olmaları sebebiyle davranışlarını olası kastla gerçekleştirdiklerinin kabulünü; söz konusu kamu görevlilerinin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "ihmali davranışla olası kastla öldürme" suçu (TCK m. 83, 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini;yapılacak yargılama sonunda bu hüküm çerçevesinde hüküm**

kurulmasını; hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını; yaralanan kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla yaralama" suçu (TCK m. 88, 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonunda bu düzenleme çerçevesinde hüküm kurulmasını; kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, verilerek cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını; kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini talep ederiz.

V. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı ve depreme karşı dayanıklı olmadığı halde, yaptıkları binaları veya daireleri deprem yönetmeliğine uygun ve depreme karşı dayanıklı olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin eylemlerinin dolandırıcılık suçu (TCK m. 157, 158) kapsamında değerlendirilmesi:

1.Dolandırıcılık suçu TCK'nın 157. maddesinde *"hileli davranışlarla bir kimseyi aldatıp, onun veya başkasının zararına olarak, kendisine veya başkasına yarar sağlamak"* şeklinde tanımlanmıştır. Bu suçun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli halleri 158. maddede düzenlenmiştir.

Bu tanım çerçevesinde deprem yönetmeliğine uygun olarak yapılmayan, depreme dayanıklı olmadığı halde depreme dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satılan bina veya dairelerin müteahhitlerinin davranışları bu binaların yıkılması sonucunda yaralanma veya ölüm sonuçlarının gerçekleşip gerçekleşmemesinden bağımsız olarak dolandırıcılık suçunu oluşturacak niteliktedir.

Bu suçun oluşabilmesi için bir kimsenin hileli davranışlarla bir başka kimseyi aldatması ve sonucunda kendisine veya başka bir kimseye yarar sağlaması gereklidir.

Suç duyurusuna konu olayda da yıkılan binaların çoğunluğunun basına yansıyan ilk bilirkişi incelemeleri de dikkate alındığında, deprem yönetmeliklerine aykırı yapıldığı anlaşılmaktadır. Söz konusu binaların müteahhitleri, bu binalar deprem yönetmeliklerine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olmadığı halde deprem yönetmeliklerine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddialarıyla satış işlemlerini gerçekleştirmişlerdir. Bina veya daireleri satın alan kimseleri inandırmak için de binanın yapım yılını, yetkili makamların deprem yönetmeliğine uygun olduğu yönündeki denetim raporlarını kullanmışlardır. Bu raporlarla alıcıların yaptıkları inceleme ve değerlendirme, dolayısıyla hileyi anlayabilme imkanını da ortadan kaldırmışlardır. Bu hileli hareketleriyle kandırdıkları alıcıların zararına kendilerine yarar elde ettikleri de somut durum açısından tartışmasızdır.

Dolandırıcılık suçunun manevi unsuru doğrudan kast olabildiği gibi madde gerekçesinde açıklandığı üzere olası kast da olabilmektedir. Bu sebeple bu binaları yapan ve satışını gerçekleştiren müteahhitlerin, bu binaların deprem yönetmeliğinde öngörülen koşulları sağlamadığı, bu konuda gerekli hassasiyetin gösterilmediği, binaların depreme dayanıklı ve güvenli olmadığını en azından öngördükleri şüphesizdir. Buna rağmen bu bina ve daireleri deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satmaları, alıcıları buna ikna etmek için yetkili makamların denetim raporlarını kullanmaları en azından olası kastla eylemlerini gerçekleştirdiklerinin kabulünü zorunlu kılmaktadır.

Söz konusu yapıların müteahhitlerinin dolandırıcılık suçunu oluşturacak nitelikteki bu davranışları, suçun kamu kurum veya kuruluşlarının araç olarak kullanılması suretiyle (TCK m. 158/1-d), tacir veya şirket yöneticisi olan ya da şirket adına hareket eden kişilerin ticari faaliyetleri sırasında (TCK m. 158/1-h), serbest meslek sahibi kişiler tarafından, mesleklerinden dolayı kendilerine duyulan güvenin kötüye kullanılması suretiyle işlenmesi (TCK m. 158/1-i) şeklinde, bu suçun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli hallerinden birden fazlasını oluşturacak niteliktedir.

Bu çerçevede deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı, bu sebeple depreme karşı dayanıklı

ve güvenli olmayan bina ve daireleri, deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin bu davranışları sebebiyle dolandırıcılık suçunun nitelikli hali kapsamında (TCK m. 158) değerlendirilmesini talep ederiz.

VI. Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmamış olması sebebiyle, yaşanan depremde yıkılmış veya hasar görmüş olmakla birlikte, herhangi bir ölüm veya yaralanmanın gerçekleşmediği binaların yapı ve/veya iskan ruhsatlarını veren, bu binaların yapımı sürecinde gözetimi ve denetimiyle yükümlü olduğu halde bu gözetim ve denetim yükümlülüklerini ihmal eden, binaların yapımı sırasında gözetim ve denetimiyle görevli olmasa bile, bölgenin deprem riski altında olması sebebiyle binalarda deprem riskine ilişkin gerekli araştırma ve denetimi yaparak gerekli önlemleri almakla yükümlü kamu görevlilerinin bu yükümlülüklerini ihmal ederek kişilerin mağduriyetine sebep olmaları şeklindeki davranışlarının TCK'nın 257/2. maddesi anlamında görevi kötüye kullanma suçu kapsamında değerlendirilmesi:

İhmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu TCK'nın 257/2. maddesinde *"Kanunda ayrıca suç olarak tanımlanan haller dışında, görevinin gereklerini yapmakta ihmal veya gecikme göstererek, kişilerin mağduriyetine veya kamunun zararına neden olmak"* şeklinde tanımlanmıştır.

Tanımdan da anlaşıldığı üzere bu suç genel torba norm olarak adlandırılan suçlardan olup herhangi bir davranışının başka bir suçu oluşturmaması halinde uygulanabilecektir.

Suç duyurusuna konu olayda da deprem sonucunda yıkılan binalardan bir kısmında ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olabilecektir. Böyle bir durumda bu binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin bu ihmali davranışları da görevi kötüye kullanma suçunu (TCK m. 257/2) oluşturacak niteliktedir.

İhmali davranışla görevi kötüye kullanma suçunun da manevi unsuru doğrudan veya olası kast olabilecektir. Suç duyurusuna konu olayda da sahip oldukları yükümlülükleri bilen kamu görevlilerinin bu yükümlülüklerinin ihmalinin sonucunu öngörmüş olmaları da şüphesizdir. Buna rağmen sahip oldukları bu gözetim, denetim, önlem alma yükümlülüklerini ihmal etmiş olmaları halinde davranışlarının en azından olası kastla gerçekleştirildiği kabul edilebilecektir.

Depremin yarattığı yıkımın yaygın bir alanı kapsaması, can kayıplarının ve yaralanmaların on binleri bulması sebebiyle bunlara odaklanılıp, gerekli gözetim ve denetim yükümlülüklerini yerine getirmeyerek veya bu anlamda görevi olmasa bile deprem bölgesinde olan riskli yapıları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmalarına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyerek meydana gelen can kayıplarının ve yaralanmaların asıl müsebbibi olan kamu görevlilerinin soruşturma ve kovuşturma makamları tarafından göz ardı edilmemesi, cezasız kalmalarına sebep olunmaması gereklidir.

Meydana gelen yıkılmalar sebebiyle can kaybı veya bedensel yaralanma gerçekleşmeyen binalardaki daire sahiplerinin mallarının zarara uğramış olmaları sebebiyle suçun cezalandırılabilmesi için aranan "kişilerin mağduriyetine sebep olunması" şeklindeki objektif cezalandırılabilme koşulu da meydana gelmiştir.

Açıklanan sebeplerle, **suç duyurusuna konu olan ve deprem sonucunda yıkılan, ancak ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olan binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlileri hakkında da ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu (TCK m. 257/2) çerçevesinde soruşturma başlatılarak**

iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda da bu suçtan dolayı cezalandırılmalarını talep ederiz.

SONUÇ VE İSTEM :

Açıklanan sebep ve gerekçelerle,

1. Deprem sonucunda yıkılan bina ve yapıların müteahhitleri, yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bunların yapımında görev alan yetki ve sorumluluk sahibi kişiler, bu binalara yapı ve iskan ruhsatı veren, gözetim ve denetiminde görev alan kamu görevlileri ile deprem riski taşıyan bölgede riskli yapıların saptanarak gerekli önlemlerin alınması konusunda ihmal gösteren kamu görevlilerinin eylemleri genel götürü bir değerlendirmeyle ve Yargıtay'ın geçmişte yıkılan binalara ilişkin verdiği olaya özel kararlardan hareketle sadece bilinçli taksirle ölüme sebebiyet verme (TCK m. 85/2) suçu kapsamında ele alınmasıyla yetinilmesihatalı olup yıkılan her bina açısından, sorumluların eylemlerinin özelliklerine göre olası kastla öldürme (TCK m. 81, 82, 21/2), olası kastla yaralama (TCK m. 86, 87, 21/2), ihmali davranışla olası kastla öldürme (TCK m. 83, 81, 82, 21/2), ihmali davranışla olası kastla yaralama (TCK m. 88, 86, 87), nitelikli dolandırıcılık (TCK m. 157, 158), görevi kötüye kullanma (TCK m. 257/2) suçları açısından soruşturma yürütülerek iddianame düzenlenmesi ve yargılama yapılması gerektiği;

2.

A) Suç duyurusuna konu yıkılan binaların müteahhitleri ile binaların yapımında görev alan yetkili ve sorumlu kişilerin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla öldürme" suçu (TCK m. 81, 21/2) kapsamında ele alınarak iddianame düzenlenmesini ve yapılacak yargılama sonunda bu hüküm çerçevesinde hüküm kurulmasını, hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını;

B) Bu kişilerin yaralanan kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla yaralama" suçu (TCK m. 86, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini, yapılacak yargılama sonunda da bu yönde hüküm kurulmasını, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını;

C) Kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini;

3.

A) Suç duyurusuna konu yıkılan binalara yapı ve/veya iskan ruhsatlarını vermekle örevli veya binaların yapımı aşamasında gözetim ve denetimle yükümlü kamu görevlilerinin meydana gelebilecek sonucu öngördükleri halde bu yükümlülüklerine aykırı davranmış olmaları sebebiyle bu sonucu kabullenerek hareket etmiş olmaları sebebiyle davranışlarını olası kastla gerçekleştirmiş olmaları dolayısıyla söz konusu kamu görevlilerinin hayatını kaybeden kişilere yönelik davranışlarının "ihmali davranışla olası kastla öldürme" suçu (TCK m. 83, 81, 21/2) kapsamında değerlendirilerek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonunda da haklarında bu hüküm kapsamında hüküm kurulmasını; hayatını kaybedenlerin çocuk olması halinde kasten öldürme suçunun nitelikli halinin (TCK m. 82/1-e) uygulanmasını;

B) Yaralanan kişilere yönelik davranışlarının "olası kastla yaralama" suçu (TCK m. 88, 86, 21/2) kapsamında değerlendirilmesini, kasten yaralamanın neticesi sebebiyle ağırlaşmış hallerinden (TCK m. 87) birisinin gerçekleşmiş olması halinde, cezanın bu hüküm çerçevesinde artırılmasını;

C) Kasten öldürme ve kasten yaralama suçlarında zincirleme suç hükümlerinin uygulanması mümkün olmadığından (TCK m. 43/3) her ölüm veya yaralanma eyleminden dolayı ayrı ayrı ceza belirlenmesini;

4.Deprem yönetmeliklerine uygun yapılmadığı, bu sebeple depreme karşı dayanıklı ve güvenli olmayan bina ve daireleri, deprem yönetmeliğine uygun, depreme karşı dayanıklı ve güvenli olduğu iddiasıyla satan müteahhitlerin davranışlarının, deprem sonucunda yıkılan binalarda ölüm veya yaralanma gerçekleşip gerçekleşmemesinden bağımsız olarak dolandırıcılık suçu çerçevesinde ele alınarak iddianame düzenlenmesini; şüphelilerin bu davranışları dolandırıcılık suçunun cezanın artırılmasını gerektiren nitelikli hallerinden birden fazlasını oluşturduğundan yapılacak yargılama sonunda oluşturulacak hükümde haklarında TCK'nın 158/1-d, h, i düzenlemesinin uygulanmasını;

5. Deprem sonucunda yıkılan, ancak ölüm veya yaralanma gerçekleşmemiş olan binalara iskan ve/veya yapı ruhsatı verilmesinde görev alan, yapım sürecinde gözetim ve denetimle yükümlü olup da bu görevlerini ihmal ederek yerine getirmeyen, bölgenin fay hattı üzerinde veya çevresinde olması sebebiyle riskli binaları saptayarak gerekli önlemleri almakla yükümlü olmasına rağmen bu yükümlülüklerini yerine getirmeyen kamu görevlilerinin davranışlarının ihmali davranışla görevi kötüye kullanma suçu (TCK m. 257/2) çerçevesinde değerlendirilecek iddianame düzenlenmesini; yapılacak yargılama sonucunda da bu suçtan suç çerçevesinde hüküm kurulmasını;

6. Yıkıntıların kaldırılması sebebiyle delillerin kaybolması riski mevcut olduğundan sadece depremin etkilediği şehirlerin bilirkişi listelerine kayıtlı bilirkişilerle yetinilmeyerek diğer şehirlerin bilirkişi listelerinde yer alan bilirkişilerin de görevlendirilmesi suretiyle delillerin kaybolması ve karartılmasının önüne geçilerek hızlıca toplanmasını;

7. Basına yansıyan haberler ve sahadan alınan bilgilere göre yıkılan binaların müteahhitlerinin yurt dışına çıkış yaparak kaçma çabası içerisinde oldukları anlaşıldığından, gerek sivil gerekse kamu görevlisi bütün suç şüphelileri hakkında CMK kapsamındaki tedbirlere yönelik kararların alınmasının değerlendirilmesini talep ederiz.

Av. Filiz SARAÇ
İstanbul Barosu Başkanı

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrak doğrulama http://belgedogrulama.istanbulbarosu.org.tr/ adresinden c7eb1dc7 kodu ile yapılabilir.

İstanbul Barosu İstiklal Caddesi, Orhan Adli Apaydın Sokak, No:2 Beyoğlu/İSTANBUL
Tel: (0 212)393 07 00 Faks: (0 212)293 89 60 www.istanbulbarosu.org.tr
info@istanbulbarosu.org.tr - istanbulbarosu@hs01.kep.tr
Bilgi için: Oğuzhan YEŞİLÇİMEN
Personel
Telefon No: 02123930733